

**Міністерство освіти і науки України
Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»**

Кафедра музики і хореографії

**НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА КЛАСИЧНОГО ТАНЦЮ**

підготовки бакалавра
(назва рівня вищої освіти)

напряму 6.010102 «Початкова освіта»
(шифр і назва спеціальності)

Спеціалізація – «Хореографія»

Факультет підготовки вчителів початкових класів

Слов'янськ – 2014 р.

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО КАФЕДРОЮ МУЗИКИ І ХОРЕОГРАФІЇ

УКЛАДАЧ ПРОГРАМИ:

Гусаченко Л. М. – старший викладач кафедри музики і хореографії

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Євтухова Т. А. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри природничо-математичних дисциплін

Одерій Л. Є. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри дошкільної освіти

Обговорено та рекомендовано до видання
науково-методичною радою
Державного вищого навчального закладу
«Донбаський державний педагогічний університет»

«24» березня 2015 р.

Протокол № 1

ВСТУП

Навчальна програма вивчення дисципліни «Теорія і методика класичного танцю» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра напряму 6.010102 Початкова освіта.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є методичні та практичні основи класичного танцю як невід'ємної складової хореографічної освіти.

Міждисциплінарні зв'язки курсу: «Історія хореографічного мистецтва», «Теорія і методика історико-побутового танцю».

Програма навчальної дисципліни містить **12 змістових модулів** :

Змістовий модуль 1. Початкове формування основ професійних навичок класичного танцю.

Змістовий модуль 2. Розвиток виразності на уроках класичного танцю.

Змістовий модуль 3. Методика вивчення танцювальних елементів та комбінацій класичного танцю.

Змістовий модуль 4. Координація рухів та розвиток сили ніг, вивчення нових елементів та рухів класичного танцю.

Змістовий модуль 5. Формування умінь і відпрацювання навичок екзерсису із використанням малих та великих поз класичного танцю.

Змістовий модуль 6. Початкове виконання рухів екзерсису біля станка із підніманням на пів-пальці.

Змістовий модуль 7. Засвоєння півобертів та обертів у класичному танці.

Змістовий модуль 8. Використання півобертів та обертів на підлозі і повітрі в комбінаціях екзерсису та стрибках.

Змістовий модуль 9. Виразні засоби класичного танцю.

Змістовий модуль 10. Формування умінь і відпрацювання навичок складних стрибкових комбінацій.

Змістовий модуль 11. Методика вивчення екзерсису посеред залу.

Змістовий модуль 12. Методика створення класичних комбінацій та варіацій.

1. Мета й завдання навчальної дисципліни.

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Теорія і методика класичного танцю» є освоєння техніки виконання комбінацій класичного танцю, надання знань у галузі методики класичного екзерсиса біля станка та на середині залу. Закріплення навичок виконавської майстерності паралельно з опануванням танцювальної техніки.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Теорія і методика класичного танцю» є:

- оволодіння методикою виконання класичного екзерсису;
- удосконалення техніки виконання *allegro*;
- накопичення теоретичних та практичних навичок при створюванні етюдів та
 - комбінацій класичного танцю;
 - виховання почуття пластичної краси, розуміння естетики хореографічного мистецтва;

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні

знати:

- основний термінологічний апарат з дисципліни;
- анатомічні основи хореографії (суглоби і рухові можливості, функції м'язів);
- основні вимоги класичного танцю: гнучкість, стійкість, координація,
- музикальність, виразність та ін.;
- методику виконання класичного танцю;
- методику побудови класичного танцю;
- основні школи та етапи розвитку класичного танцю;
- кращі зразки сценічної класичної хореографії.

уміти:

- пояснювати методику вивчення і виконання рухів класичного танцю;

- методично грамотно виконувати рухи, техніку класичного танцю;
- складати навчальні комбінації всіх розділів уроку: екзерсис біля палки і на
 - середині, стрибки згідно з програмою;
 - складати комбінації варіацій;
 - грамотно професійно орієнтуватися у величезному масиві накопиченого
 - музичного матеріалу класичної спадщини;

На вивчення навчальної дисципліни відведено 432 годин / 12 кредитів ECTS.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Початкове формування основ професійних навичок з класичного танцю.

Характерні особливості класичного танцю. Класичний танець як історична сформована, канонізована система виразових засобів хореографічного мистецтва. Основні поняття та головні виразові засоби класичного танцю.

Послідовність вивчення та застосування позиції ніг та рук у класичному танці. План танцювального класу та поняття en face і epaulement; їх застосування. Методика позиції ніг.

Основні позиції рук, положення рук у класичному танці, їх застосування у лінійних та діагональних побудовах на заняттях класичного танцю.

Змістовий модуль 2. Розвиток виразності на уроках класичного танцю.

Вивчення основ класичного танцю. Засвоєння термінології та техніки класичного танцю. Прищиплення навичок виконавської майстерності та

танцювальності

Музичний супровід на заняттях класичного танцю. Два способи музичного оформлення заняття класичного танцю. Робота з концертмейстером щодо підбору музичного супроводу. Якісний музичний супровід – запорука виховання музичності. Значення музичного супроводу на уроках класичного танцю.

Основні закономірності створення екзерсису класичного танцю. Необхідність застосування головних та сполучних рухів у класичних комбінаціях.

Розвиток творчих, артистичних здібностей здобувачів.

Змістовий модуль 3. Методика вивчення танцювальних елементів та комбінацій класичного танцю.

Принципи побудови заняття класичного танцю. Його складові, їх значення та послідовність.

Екзерсис – перша складова частина заняття, вагомий крок до подолання складних форм класичного танцю. Adagio – оволодіння позами класичного танцю найрізноманітнішими поєднаннями між ними. Allegro – головна складова частина класичного танцю.

Методика вивчення екзерсису обличчям до станка.

Методика вивчення екзерсису посеред залу.

Методика вивчення стрибків обличчям до станка.

Змістовий модуль 4. Координація рухів та розвиток сили ніг, вивчення нових елементів та рухів класичного танцю.

Фізіологічне, естетичне та професійне значення постави. Передумови рівноваги тіла людини, рівновага на пів-пальцях, рівновага на пальцях.

Поняття про центр ваги, тіла і площу опори.

Значення положень, позиції рук та рухів руками у переміщенні центру ваги тіла танцівника. Значення сили ніг при утриманні рівноваги тіла.

Виконання вправ в epuleman і eafasse на 45°. Методика вивчення рухів: plie, batman fondu на 45°, batman frappe, pas de burre (зі зміною ніг), pas ballanse. Перша, друга та третя форма port de bra.

Методика вивчення комбінацій класичного танцю біля станка в вірній послідовності.

Методика вивчення екзерсису посеред залу. Основні вимоги до музичного супроводу класичного репертуару.

Змістовий модуль 5. Формування умінь і відпрацювання навичок екзерсису із використанням малих та великих поз класичного танцю.

Методичні прийоми вивчення найпростіших рухів класичного танцю.

Класифікація рухів класичного танцю. Група рухів batman – основа танцю. Рухи групи rond de jamb parter та їх значення. Класифікація стрибків у класичному танці.

Методика вивчення та виконання найпростішої групи стрибків – із двох ніг на дві, з двох на одну. Вивчення та закріплення основ класичного танцю.

Основні закономірності створення екзерсису на середині залу. Застосування головних та сполучних рухів з використанням малих та великих поз класичного танцю.

Змістовий модуль 6. Початкове виконання рухів екзерсису біля станка з підняттям на пів-пальці.

Основні пози класичного танцю та їх застосування в положенні з підняттям на пів-пальці.

Методика вивчення основних поз класичного танцю посеред залу.

Малі, середні та великі пози класичного танцю. Великі пози класичного танцю.

Чотири положення arabeska. Застосування малих, середніх, та великих поз класичного танцю у екзерсисі біля станку та на середині залу.

Відпрацювання елементів та танцювальних комбінацій.

Співмірність тривалостей частин уроку. Правильний розподіл фізичного навантаження під час занять. Спецефічна обробка танцювальних класичних комбінацій.

Змістовий модуль 7. Засвоєння півобертів та обертів у класичному танці.

Методика вивчення екзерсису біля станка.

Методичні прийоми вивчення пів-обертів та обертів у класичному танці. Обертальні рухи на підлозі. Найпростіші рухи в повороті. Техніка виконання піруетів та обертань по діагоналі. Правильний розподіл фізичного навантаження під час виконання пів-обертів та обертів у класичному танці.

Придбання навичок технічності виконання. Удосконалення танцювальної майстерності.

Змістовий модуль 8. Використання півобертів та обертів на підлозі і в повітрі в комбінаціях екзерсису та стрибках.

Методика вивчення піруетів з другої, п'ятої та четвертої позицій. Основні стрибки класичного танцю з обертами та піруетами.

Методика вивчення та виконання рухів екзерсису на пів пальцях. Значення вправ з підніманням на пів-пальці.

Допоміжні рухи та положення у вправах біля станка та на середині зали. Придбання навичок технічності виконання обертів, піруетів в повітрі.

Змістовий модуль 9. Виразні засоби класичного танцю.

Виразні засоби класичного танцю як художня естетична система образів.

Засвоєння термінології та техніки класичного танцю. Закономірності створення екзерсису класичного танцю.

Головні виразові засоби та характерні особливості класичного танцю.

Взаємозв'язок простих рухів, складних скульптурних поз і стрибків.

Методика вивчення екзерсису біля станка (adagio).

Методика вивчення екзерсису посеред залу (allegro).

Методика вивчення стрибків (основні групи, форми).

Змістовий модуль 10. Формування умінь і відпрацювання навичок складних стрибкових комбінацій.

Методика вивчення стрибків. Найпростіші стрибки з півповоротами та обертами. Поняття про центр ваги тіла, площу опори. Значення позицій рук та рухів руками у виконанні обертів з вибором точки уваги при виконанні.

Методика вивчення екзерсису біля станка: в комбінаціях пірует з другої, п'ятої та четвертої позицій.

Півоберти та оберти на підлозі і в повітрі комбінаціях екзерсису та стрибках.

Змістовий модуль 11. Методика вивчення екзерсису посеред залу.

Методика побудови уроку класичного танцю та методика складання комбінацій екзерсису (adagio, allegro ,andante). Класифікація стрибків затехнікою їх виконання на середині залу.

Дотримання послідовності класичного екзерсису на середині залу, придбання навичок технічності виконання. Удосконалення танцювальних форм класичного танцю.(крок вальсу, крок ballanse, вальсовий поворот, оберти по діагоналі).

Методика вивчення основних поз класичного танцю посеред залу.

Стрибки – одна із вагомих складових класичного танцю. Групи стрибків.

Методика вивчення та виконання стрибків. Комбінування стрибків.

Змістовий модуль 12. Методика створення класичних комбінацій та варіацій.

Методика створення класичних комбінацій біля станка. Розробка

класичних варіацій на середині залу. Методика виконання танцювальних класичних комбінацій з виконанням та вивченням основних форм.

Основні форми виконання рухів вальсу: вальсова доріжка(правий, лівий), вальсовий оберт, ballanse, pa de bugre з обертом, хід полонезу на півпальцях, оберти, стрибки з допоміжними танцювальними елементами.

Складення простих та складних танцювальних етюдів та варіацій з використанням музичного супроводу класичного репертуару.

3. Рекомендована література

Базова

1. Базарова Н. П. Классический танец / Н. П. Базарова. – СПб. : Лань, 2009. – 192 с.
2. Березова Г. А. Классический танец в детских хореографических коллективах / Г. А. Березова. – К. : Музична Україна, 2008. – 198 с.
3. Блазис К. П. Танцы вообще. Балетные знаменитости и национальные танцы [изд. 2-е, испр.] / К. П. Блазис. – СПб. : Лань, 2008. – 245 с.
4. Блок Л. Д. Классический танец. История и современность / Л. Д. Блок. – К. : Искусство, 2005. – 560 с.
5. Ваганова А. Я. Основы классического танца [изд. 6-е, испр.] / А. Я. Ваганова. – СПб. : Лань, 2005. – 192 с.
6. Головкина С. Н. Уроки классического танца в старших классах / С. Н. Головкина. – М. : Искусство, 2012. – 160 с.
7. Захлинская Л. Первые шаги. Примеры уроков для молодых педагогов профессиональных хореографических училищ /Л.Захлинская, В. Мей. – К. : Логос, 2006. – 360 с.
8. Коротков А. Все про танец / А. Короткова, А. Тараканова. – К. : ІМЕКС-ЛТД, 2005. – 90 с.
9. Захлинская Л. Первые шаги. Примеры уроков для молодых педагогов профессиональных хореографических училищ /Л.Захлинская, В. Мей. – К. :

Логос, 2005. – 360 с.

10. Коротков А. Все про танец / А. Короткова, А. Тараканова. – К. : ИМЕКС-ЛТД, 2005. – 90 с.

11. Костровицкая В. С. Школа классического танца / В. С. Костровицкая, А. А. Писарев. – Л. : Искусство, 2009. – 272 с.

12. Мессерер А. М. Уроки классического танца / А. М. Мессерер. – СПб. : Лань, 2005. – 376 с.

13. Цветкова Л. Ю. Методика викладання класичного танцю.: підручник / Л. Ю. Цветкова. – К. : Альтерпрес, 2007. – 324 с.

Додаткові рекомендовані джерела

1. Гиршон А. Импровизация и хореография / А. Гиршон // [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://psitren.nm.ru/articles/improvez.html>.

2. Лепкофф Д. Контактная импровизация или Что происходит, когда я фокусирую внимание на ощущении гравитации, земле и партнере? / Д. Лепкофф // [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://girshon.ru/txt/lepkooff.htm>.

3. Моргенрот Д. Структурная танцевальная импровизация (отрывки из книги) / Д. Моргенрот // [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://girshon.ru/txt/joyce2.htm>.

4. Пэкстон С. История и будущее импровизации / С. Пэкстон. // [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://girshon.ru/txt/paxton1.htm>.

5. Энциклопедия танца. // [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.krugosvet.ru/node/39681?page=3,19>

6. Энциклопедия балета. // [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.niv.ru/doc/ballet/encyclopedia/index.htm>

7. Український народний танець // [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.ukrainian-dancing.com/biblioteka4.html>

8. Ваганова А. Основы классического танца / А. Ваганова. //

[Електронний ресурс]. – Режим доступу :

http://www.balletmusicbooks.narod.ru/Vaganova/Vaganova_main_page.htm

9. Историко-бытовой танец // [Електронний ресурс]. – Режим доступу :
http://muzikalkairk.ucoz.ru/publ/istoriko_bytovo_j_tanec/57 Историко-бытовой танец.

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання

Залік – 3, 5 семестри

Екзамен – 1, 8 семестри

5. Засоби діагностики успішності навчання

- 1) перевірка виконання практичних завдань;
- 2) перевірка результатів виконання індивідуальних завдань;
- 3) перевірка хореографічних комбінацій та етюдів;
- 4) завдання на імпровізацію;
- 5) творчі завдання.